

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ*

(* Όπως ισχύει μετά τον τελευταίο ν 3089/2002, ο οποίος επέφερε αλλαγές στα άρθρα 1455-1460 [νέο κεφάλαιο όγδοο], 1461-1465, 1471, 1475, 1478, 1479 [κεφάλαιο ένατο], 1711, 1924 Α.Κ. και 121 ΕισΟΑΚ.)

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΕΝΙΚΑ

Άρθρο 1

Πηγές του δικαίου

Οι κανόνες του δικαίου περιλαμβάνονται στους νόμους και στα έθιμα.*

*«Το έθιμον δεν καταργεί νόμον» σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.2 του νδ της 7/10 Μαΐου 1946 (Α' 151) «Περί αποκαταστάσεως του αστικού κώδικος και του εισαγωγικού αυτού νόμου».

Άρθρο 2

Αναδρομική δύναμη του νόμου

Ο νόμος ορίζει για το μέλλον, δεν έχει αναδρομική δύναμη και διατηρεί την ισχύ του εφόσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον καταργήσει ρητά ή σιωπηρά.

Άρθρο 3

Κανόνες δημόσιας τάξης

Η ιδιωτική βούληση δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή κανόνων δημόσιας τάξης.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 4

Κατάσταση αλλοδαπών

Ο αλλοδαπός απολαμβάνει τα αστικά δικαιώματα του ημεδαπού.

Άρθρο 5

Ικανότητα δικαίου

Η ικανότητα δικαίου του φυσικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της ιθαγένειας.

Άρθρο 6

Αφάνεια

Η αφάνεια διέπεται από το δίκαιο της ιθαγένειας.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να κηρύξει άφαντο αλλοδαπό, αν πριν από την εξαφάνισή του κατοικούσε ή διέμενε στην Ελλάδα ή εφόσον έχει περιουσία στην Ελλάδα.

Άρθρο 7

Ικανότητα για δικαιοπραξία

Η ικανότητα για δικαιοπραξία ρυθμίζεται από το δίκαιο της ιθαγένειας.

Άρθρο 8

Στέρηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας

Η στέρηση, καθώς και κάθε άλλος περιορισμός της δικαιοπρακτικής ικανότητας με δικαστική απόφαση ρυθμίζονται από το δίκαιο της ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν αυτά τα μέτρα.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να υποβάλει σε καθεστώς στέρησης ή περιορισμού της δικαιοπρακτικής του ικανότητας αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του ν 2447/96) .

Άρθρο 9

Ικανότητα αλλοδαπού στην Ελλάδα

Αλλοδαπός που επιχειρεί στην Ελλάδα δικαιοπραξία για την οποία είναι ανίκανος κατά το δίκαιο της ιθαγένειάς του, θεωρείται ικανός να την επιχειρήσει, αν κατά το ελληνικό δίκαιο έχει αυτή την ικανότητα. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στις δικαιοπραξίες οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου ούτε στις εμπράγματα δικαιοπραξίες για ακίνητα που βρίσκονται έξω από την Ελλάδα.

Άρθρο 10

Νομικό πρόσωπο

Η ικανότητα του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας του.

Άρθρο 11

Τύπος δικαιοπραξίας

Η δικαιοπραξία είναι έγκυρη ως προς τον τύπο αν είναι σύμφωνη είτε με το δίκαιο που διέπει το περιεχόμενό της είτε με το δίκαιο του τόπου όπου επιχειρείται είτε με το δίκαιο της ιθαγένειας

όλων των μερών.

Άρθρο 12

Ο τύπος εμπράγματης δικαιοπραξίας ρυθμίζεται από το δίκαιο της τοποθεσίας του πράγματος.

Άρθρο 13

Γάμος

1. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου ρυθμίζονται και για τα δύο πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν από το δίκαιο της ιθαγένειας ενός απ' αυτά. Ο τύπος του γάμου ρυθμίζεται είτε κατά το δίκαιο της ιθαγένειας ενός από τα πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν είτε κατά το δίκαιο του τόπου όπου τελείται.

2. Όταν τα πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν ή το ένα απ' αυτά είναι Έλληνες και ο γάμος τελείται στο εξωτερικό, η δήλωση του άρθρου 1367 του αστικού κώδικα μπορεί να γίνει και στην ελληνική προξενική αρχή.

Άρθρο 14

Προσωπικές σχέσεις των συζύγων

Οι προσωπικές σχέσεις των συζύγων ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δίκαιο της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής ιθαγένειάς τους, εφόσον ο ένας τη διατηρεί. 2. από το δίκαιο της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής συνήθους διαμονής τους. 3. από το δίκαιο με το οποίο οι σύζυγοι συνδέονται στενότερα.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 15

Περιουσιακές σχέσεις των συζύγων

Οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων διέπονται από το δίκαιο που ρυθμίζει τις προσωπικές σχέσεις τους αμέσως μετά την τέλεση του γάμου.

(Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.)

Άρθρο 16

Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός ρυθμίζονται από το δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων κατά την έναρξη της διαδικασίας του διαζυγίου ή του χωρισμού.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 17

Τέκνο γεννημένο σε γάμο

Η ιδιότητα τέκνου ως γεννημένου σε γάμο κρίνεται κατά το δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις της μητέρας και του συζύγου της κατά το χρόνο της γέννησης του τέκνου ή, αν ο γάμος τους έχει λυθεί πριν από τη γέννηση, κατά το χρόνο της λύσης του γάμου.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 18

Σχέσεις γονέων και τέκνου

Οι σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνου ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαίο της τελευταίας κοινής ιθαγένειάς τους. 2. από το δικαίο της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους. 3. από το δικαίο της ιθαγένειας του τέκνου.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 19

Τέκνο χωρίς γάμο των γονέων του

Οι σχέσεις μητέρας και τέκνου, που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαίο της τελευταίας κοινής ιθαγένειάς τους. 2. από το δικαίο της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους. 3. από το δικαίο της ιθαγένειας της μητέρας.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 20

Οι σχέσεις πατέρα και τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαίο της τελευταίας κοινής ιθαγένειάς τους. 2. από το δικαίο της τελευταίας κοινής συνήθους διανομής τους. 3. από το δικαίο της ιθαγένειας του πατέρα.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 21

Οι σχέσεις μητέρας και πατέρα τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο τους ρυθμίζονται κατά σειρά από το δικαίο της τελευταίας κατά τη διάρκεια της κύησης κοινής τους ιθαγένειας, συνήθους διαμονής ή απλής διαμονής.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 22

Εξομοίωση προς τέκνο γεννημένο σε γάμο

Η εξομοίωση τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο των γονέων του με επιγενόμενο μεταξύ τους γάμο, προς τέκνο γεννημένο σε γάμο, ρυθμίζονται από το δικαίο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων αμέσως μετά την τέλεση του γάμου. Η εξομοίωση με πράξη της αρχής ρυθμίζεται από το δικαίο της ιθαγένειας του πατέρα κατά το χρόνο της πράξης ή, αν αυτή επιχειρείται μετά το θάνατο του πατέρα, κατά το χρόνο του θανάτου του.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 23

Υιοθεσία

Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη σύσταση και τη λύση της υιοθεσίας ρυθμίζονται από το

δίκαιο της ιθαγένειας του κάθε μέρους.

Οι σχέσεις μεταξύ του ή των θετών γονέων και του θετού τέκνου ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δίκαιο της τελευταίας κοινής τους ιθαγένειας κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας· 2. από το δίκαιο της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας· 3. από το δίκαιο της ιθαγένειας την οποία είχε ο θετός γονέας κατά την τέλεση της υιοθεσίας και, σε περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους, από το δίκαιο που διέπει τις προσωπικές τους σχέσεις.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν 2447/96) .

Άρθρο 24

Επιμέλεια

Η επιτροπεία και κάθε άλλη επιμέλεια διέπονται από το δίκαιο της ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να διορίσει επίτροπο ή άλλο επιμελητή για αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.

Αν χρειάζεται να διοριστεί επιμελητής, επειδή είναι αβέβαιο ποιος είναι ο κύριος μιας υπόθεσης ή γιατί αυτός απουσιάζει και είναι άγνωστη η διαμονή του, εφαρμόζεται το δίκαιο του τόπου του δικαστηρίου.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του ν 2447/96.)

Άρθρο 25

Ενοχές από σύμβαση

Οι ενοχές από σύμβαση ρυθμίζονται από το δίκαιο στο οποίο έχουν υποβληθεί τα μέρη. Αν δεν υπάρχει τέτοιο, εφαρμόζεται το δίκαιο που αρμόζει στη σύμβαση από το σύνολο των ειδικών συνθηκών.

Άρθρο 26

Ενοχές από αδίκημα

Οι ενοχές από αδίκημα διέπονται από το δίκαιο της πολιτείας όπου διαπράχθηκε το αδίκημα.

Άρθρο 27

Νομή και εμπράγματα δικαιώματα

Η νομή και τα εμπράγματα δικαιώματα σε κινητά ή ακίνητα πράγματα ρυθμίζονται από το δίκαιο της πολιτείας όπου βρίσκονται.

Άρθρο 28

Κληρονομικές σχέσεις

Οι κληρονομικές σχέσεις διέπονται από το δίκαιο της ιθαγένειας που είχε ο κληρονομούμενος όταν πέθανε.

Άρθρο 29

Απόκτηση και απώλεια ιθαγένειας

Η απόκτηση και η απώλεια από ένα πρόσωπο της ιθαγένειας μιας πολιτείας ρυθμίζονται από το δίκαιο της πολιτείας αυτής.

Άρθρο 30

Έλλειψη ιθαγένειας και συνήθους διαμονής

Εφόσον ο νόμος δεν καθιερώνει άλλη ρύθμιση, αν το πρόσωπο δεν έχει ιθαγένεια, εφαρμόζεται στη θέση του δικαίου της ιθαγένειας το δίκαιο της συνήθους διαμονής και, αν δεν έχει συνήθη διαμονή, το δίκαιο της απλής διαμονής.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 31

Πολλαπλή ιθαγένεια

Αν το πρόσωπο έχει ελληνική και ξένη ιθαγένεια, ως δίκαιο της ιθαγένειας εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο. Αν το πρόσωπο έχει πολλαπλή ξένη ιθαγένεια, εφαρμόζεται το δίκαιο της πολιτείας με την οποία συνδέεται στενότερα.

Άρθρο 32

Αναπαραπομπή

Στο αλλοδαπό δίκαιο που πρέπει να εφαρμοστεί δεν περιλαμβάνονται και οι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου της αλλοδαπής πολιτείας.

Άρθρο 33

Επιφύλαξη δημόσιας τάξης

Διάταξη αλλοδαπού δικαίου δεν εφαρμόζεται, αν η εφαρμογή της προσκρούει στα χρηστά ήθη ή γενικά στη δημόσια τάξη.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Άρθρο 34

Ικανότητα δικαίου

Κάθε άνθρωπος είναι ικανός να έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Άρθρο 35

Ύπαρξη και τέλος προσώπου

Το πρόσωπο αρχίζει να υπάρχει μόλις γεννηθεί ζωντανό και παύει να υπάρχει με το θάνατό

ΤΟΥ.

Άρθρο 36

Ως προς τα δικαιώματα που του επάγονται το κυοφορούμενο θεωρείται γεννημένο, αν γεννηθεί ζωντανό.

Άρθρο 37

Απόδειξη θανάτου

Όποιος ισχυρίζεται, για να ασκήσει δικαίωμα, ότι ένα πρόσωπο ζει ή πέθανε, ή ότι σε ορισμένη εποχή ζούσε ή ότι επέζησε από κάποιον άλλο, οφείλει να το αποδείξει.

Άρθρο 38

Αν περισσότεροι έχουν πεθάνει και δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι ο ένας επέζησε από κάποιον άλλο, τεκμαίρεται ότι όλοι πέθαναν ταυτόχρονα.

Άρθρο 39

Θεωρείται ότι έχει αποδειχθεί ο θάνατος προσώπου που το σώμα του δεν βρέθηκε, αν εξαφανίστηκε υπό συνθήκες που κάνουν το θάνατό του βέβαιο.

Άρθρο 40

Αφάνεια

Αν ο θάνατος προσώπου είναι πολύ πιθανός, επειδή εξαφανίστηκε ενώ βρισκόταν σε κίνδυνο ζωής, ή επειδή λείπει πολύ καιρό χωρίς ειδήσεις, το δικαστήριο το κηρύσσει άφαντο ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε εξαρτά δικαιώματα από το θάνατό του.

Άρθρο 41

Η κήρυξη της αφάνειας δεν μπορεί να ζητηθεί πριν από την πάροδο ενός τουλάχιστον έτους από τη στιγμή του κινδύνου, και, αν ήταν παρατεταμένος, από την τελευταία στιγμή του, ή πέντε τουλάχιστον ετών από την τελευταία είδηση.

Άρθρο 42

Αρμόδιο δικαστήριο

Η αίτηση για την κήρυξη της αφάνειας δικάζεται από το δικαστήριο της τελευταίας στην Ελλάδα κατοικίας ή διαμονής του προσώπου που εξαφανίστηκε, και, αν δεν υπάρχει, από το δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους.

Άρθρο 43

Αν η αίτηση κριθεί βάσιμη, το δικαστήριο διατάζει να δημοσιευτεί στον τύπο περίληψή της και ορίζει τον τρόπο της δημοσίευσης.

Η περίληψη περιέχει: 1. το όνομα, το επώνυμο, το επάγγελμα και την κατοικία του αιτούντος και εκείνου που εξαφανίστηκε. 2. πρόσκληση προς εκείνον που εξαφανίστηκε ή οποιονδήποτε άλλο να δώσει πληροφορίες σχετικά με τη ζωή ή το θάνατο αυτού που εξαφανίστηκε, μέσα σε ορισμένη προθεσμία. Η προθεσμία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα χρόνο από την

τελευταία δημοσίευση.

Άρθρο 44

Αφού περάσει η προθεσμία που αναφέρεται στη δημοσίευση, το δικαστήριο δικάζει την αίτηση και μπορεί να διατάξει αυτεπαγγέλτως κάθε απόδειξη καθώς και την ένορκη εξέταση του αιτούντος.

Αν κριθεί ότι τα γεγονότα που αναφέρει η αίτηση για την αφάνεια αποδείχθηκαν, η απόφαση κηρύσσει τη αφάνεια, καθορίζει από πότε αρχίζει και καταλογίζει τα δικαστικά έξοδα και τέλη στην περιουσία του άφαντου.

Άρθρο 45

Ματαίωση της αίτησης

Αν κατά τη διάρκεια της δίκης της αφάνειας εμφανιστεί αυτός που είχε εξαφανιστεί ή φτάσουν ειδήσεις γι' αυτόν ή αποδειχθεί ο θάνατός του, η αίτηση απορρίπτεται.

Άρθρο 46

Άρση της αφάνειας

Ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον το δικαστήριο μπορεί να άρει την κατάσταση της αφάνειας ή να μεταβάλει το χρόνο της έναρξής της. Στη δίκη κλητεύεται και εκείνος που είχε ζητήσει να κηρυχθεί η αφάνεια ή, αν έχει πεθάνει ή κατοικεί στο εξωτερικό ή είναι άγνωστη η διαμονή του, ο εισαγγελέας.

Άρθρο 47

Δημοσίευση της απόφασης

Η απόφαση που κηρύσσει την αφάνεια, καθώς και αυτή που αίρει την κατάσταση της αφάνειας ή που μεταβάλλει το χρόνο της έναρξής της δημοσιεύεται, όταν γίνει τελεσίδικη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 1 και από τη δημοσίευση ισχύει για όλους. Για το γεγονός που βεβαιώνει η απόφαση συντάσσεται ληξιαρχική πράξη ή γίνεται αντίστοιχη σημείωση πάνω σ' αυτήν.

Άρθρο 48

Αποτελέσματα της κήρυξης της αφάνειας

Μετά τη δημοσίευση της τελεσίδικης απόφασης που κηρύσσει την αφάνεια, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, μπορούν να ασκηθούν όλα τα δικαιώματα που εξαρτώνται από το θάνατο του άφαντου σαν να είχε αποδειχθεί ο θάνατος.

Τα αποτελέσματα της κήρυξης της αφάνειας αρχίζουν από το χρόνο που σύμφωνα με την απόφαση άρχισε η αφάνεια.

Άρθρο 49

Οι κληρονόμοι και οι κληροδόχοι της περιουσίας του άφαντου έχουν υποχρέωση να δώσουν ασφάλεια για την ενδεχόμενη απόδοση της περιουσίας σε επικρατέστερους δικαιούχους ή στον άφαντο. Όσοι ασκούν οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα που εξαρτάται από το θάνατο του άφαντου μπορούν να υποχρεωθούν σε ασφάλεια. Η ασφάλεια αίρεται όταν περάσουν δέκα χρόνια από τότε που η περιουσία παραδόθηκε στους κληρονόμους ή τους κληροδόχους ή από τότε που

ασκήθηκε άλλο δικαίωμα.

Άρθρο 50

Αν εμφανιστεί ο άφαντος ή αναγνωριστεί ότι τρίτοι έχουν επικρατέστερα δικαιώματα, αυτοί που άσκησαν δικαίωμα από την κήρυξη της αφάνειας έχουν υποχρέωση να αποδώσουν ό,τι πήραν. Αν πρόκειται για κληρονομία, εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη αγωγή περί κλήρου.

Άρθρο 51

Κατοικία

Το πρόσωπο έχει κατοικία τον τόπο της κύριας και μόνιμης εγκατάστασής του. Κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μία κατοικίες. Για τις υποθέσεις που αναφέρονται στην άσκηση του επαγγέλματος λογίζεται ως ειδική κατοικία του προσώπου ο τόπος όπου ασκεί το επάγγελμά του.

Άρθρο 52

Η κατοικία διατηρείται ωσότου αποκτηθεί νέα.

Άρθρο 53

Αν δεν μπορεί να αποδειχθεί η τελευταία κατοικία του προσώπου, ως κατοικία θεωρείται ο τόπος της διαμονής του.

Άρθρο 54

Κατοικία νόμιμη

Αυτοί που έχουν διοριστεί σε ισόβια δημόσια υπηρεσία έχουν κατοικία τον τόπο όπου υπηρετούν.

Άρθρο 55

[Καταργήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 56

Ο ανήλικος που τελεί υπό γονική μέριμνα έχει κατοικία την κατοικία των γονέων του ή του γονέα που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα. Αν τη γονική μέριμνα ασκούν και οι δύο γονείς χωρίς να έχουν την ίδια κατοικία, ο ανήλικος έχει κατοικία την κατοικία του γονέα με τον οποίο συνήθως διαμένει.

Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του. (Όπως η παρ.2 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 15 του ν 2447/96.)

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν.1329/1983.]

Άρθρο 57

Δικαίωμα στην προσωπικότητα

Όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αν η προσβολή αναφέρεται στην

προσωπικότητα προσώπου που έχει πεθάνει, το δικαίωμα αυτό έχουν ο σύζυγος, οι κατιόντες, οι ανιόντες, οι αδελφοί και οι κληρονόμοι του από διαθήκη.

Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται.

Άρθρο 58

Δικαίωμα στο όνομα

Αν σ' αυτόν που δικαιούται να φέρει ένα όνομα αμφισβητείται από άλλον το δικαίωμα αυτό, ή αν κάποιος χρησιμοποιεί παράνομα ορισμένο όνομα, ο δικαιούχος ή εκείνος που βλάπτεται, μπορεί να ζητήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται.

Άρθρο 59

Ικανοποίηση ηθικής βλάβης

Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων άρθρων το δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνιστάται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα, ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις.

Άρθρο 60

Δικαίωμα στα προϊόντα της διάνοιας

Όποιος προσβάλλεται παράνομα στο αποκλειστικό δικαίωμά του επάνω στα προϊόντα της διάνοιάς του έχει δικαίωμα να απαιτήσει κατά τους όρους του νόμου, να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 61

Νομικά πρόσωπα γενικά

Ένωση προσώπων για την επιδίωξη ορισμένου σκοπού, καθώς επίσης σύνολο περιουσίας που έχει ταχθεί στην εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού, μπορούν να αποκτήσουν προσωπικότητα (νομικό πρόσωπο), αν τηρηθούν οι όροι που αναγράφει ο νόμος.

Άρθρο 62

Εκταση ικανότητας

Η ικανότητα του νομικού προσώπου δεν εκτείνεται σε έννομες σχέσεις που προϋποθέτουν ιδιότητες φυσικού προσώπου.

Άρθρο 63

Έγγραφο για τη σύσταση

Η συστατική πράξη, το καταστατικό ή ο οργανισμός του νομικού προσώπου συντάσσονται εγγράφως.

Άρθρο 64

Έδρα

Το νομικό πρόσωπο, αν στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό δεν ορίζεται διαφορετικά, έχει ως έδρα τον τόπο όπου λειτουργεί η διοίκησή του.

Άρθρο 65

Διοίκηση

Το νομικό πρόσωπο διοικείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα. Όταν η διοίκηση είναι πολυμελής, αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

Άρθρο 66

Μέλος της διοίκησης δεν δικαιούται να ψηφίσει, αν η απόφαση αφορά την επιχείρηση δικαιοπραξίας ή την έγερση ή την κατάργηση δίκης μεταξύ του νομικού προσώπου και του μέλους ή του συζύγου του ή εξ αίματος συγγενούς του ως και τον τρίτο βαθμό.

Άρθρο 67

Εξουσία της διοίκησης

Όποιος έχει τη διοίκηση νομικού προσώπου φροντίζει τις υποθέσεις του και το αντιπροσωπεύει δικαστικά και εξώδικα. Υποκατάσταση απαγορεύεται εφόσον η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 68

Η έκταση της εξουσίας εκείνου που έχει τη διοίκηση προσδιορίζεται από τη συστατική πράξη ή το καταστατικό. ο προσδιορισμός αυτός ισχύει και για τους τρίτους. Με τη συστατική πράξη ή το καταστατικό ορισμένες υποθέσεις μπορούν να ανατεθούν σε ιδιαίτερο πρόσωπο. Η εξουσία του, σε περίπτωση αμφιβολίας, εκτείνεται και σε κάθε συναφή πράξη.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την αντιπροσώπευση και την εντολή.

Άρθρο 69

Έλλειψη προσώπων διοίκησης

Αν λείπουν τα πρόσωπα που απαιτούνται για τη διοίκηση του νομικού προσώπου, ή, αν τα συμφέροντά τους συγκρούονται προς εκείνα του νομικού προσώπου, ο πρόεδρος των πρωτοδικών διορίζει προσωρινή διοίκηση ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 70

Δικαιοπραξίες του νομικού προσώπου

Δικαιοπραξίες που επιχείρησε μέσα στα όρια της εξουσίας του το όργανο που διοικεί το νομικό πρόσωπο υποχρεώνουν το νομικό πρόσωπο.

Άρθρο 71

Ευθύνη νομικού προσώπου

Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που το αντιπροσωπεύουν, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργηθεί υποχρέωση αποζημίωσης. Το υπαίτιο πρόσωπο ευθύνεται επιπλέον εις ολόκληρον.

Άρθρο 72

Εκκαθάριση

Μόλις το νομικό πρόσωπο διαλυθεί, βρίσκεται αυτοδικαίως σε εκκαθάριση. Ωστόσο περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της θεωρείται ότι υπάρχει.

Άρθρο 73

Αν ο νόμος ή η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζουν διαφορετικά ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά, η εκκαθάριση γίνεται από εκείνους που έχουν τη διοίκηση του νομικού προσώπου. Αν δεν υπάρχουν, ο πρόεδρος των πρωτοδικών διορίζει έναν ή περισσότερους εκκαθαριστές.

Άρθρο 74

Ο εκκαθαριστής ενεργεί ως διοικητής τού νομικού προσώπου. Η εξουσία του περιορίζεται στις ανάγκες της εκκαθάρισης.

Άρθρο 75

Ο εκκαθαριστής ευθύνεται να αποζημιώσει τους δανειστές του νομικού προσώπου για κάθε υπαίτια παράβαση των υποχρεώσεών του. Περισσότεροι εκκαθαριστές ευθύνονται εις ολόκληρον.

Άρθρο 76

Η εκκαθάριση γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την δικαστική εκκαθάριση κληρονομίας, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 77

Τύχη της περιουσίας μετά τη διάλυση

Η περιουσία νομικού προσώπου που διαλύθηκε, αν ο νόμος ή η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά, περιέχεται στο δημόσιο. Το δημόσιο έχει την υποχρέωση να εκπληρώσει το σκοπό του νομικού προσώπου με την περιουσία αυτή.

Άρθρο 78

Σωματείο

Ένωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό αποκτά προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (σωματείο) που τηρείται στο πρωτοδικείο της έδρας του. Για να συσταθεί σωματείο χρειάζονται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα.

Άρθρο 79

Αίτηση για την εγγραφή σωματείου

Για την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο οι ιδρυτές ή η διοίκηση του σωματείου υποβάλλουν αίτηση στο πρωτοδικείο. Στην αίτηση επισυνάπτονται η συστατική πράξη, τα ονόματα των μελών της διοίκησης και το καταστατικό με τις υπογραφές των μελών και με χρονολογία.

Άρθρο 80

Καταστατικό σωματείου

Το καταστατικό, για να είναι έγκυρο, πρέπει να καθορίζει: 1. το σκοπό, για την επωνυμία και την έδρα του σωματείου. 2. τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. 3. τους πόρους του σωματείου. 4. τον τρόπο της δικαστικής και της εξώδικης αντιπροσώπευσης σωματείου 5. τα όργανα της διοίκησης του σωματείου, καθώς και τους όρους με τους οποίους καταρτίζεται και λειτουργεί η διοίκηση και παύονται τα όργανά της. 6. τους όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών. 7. τους όρους για την τροποποίηση του καταστατικού. 8. τους όρους για τη διάλυση του σωματείου.

Άρθρο 81

Απόφαση για την εγγραφή του σωματείου

Αν συντρέχουν οι νόμιμοι όροι, το πρωτοδικείο δέχεται την αίτηση και διατάζει: 1. να δημοσιευτεί στον τύπο περίληψη του καταστατικού με τα ουσιώδη στοιχεία του. 2. να εγγραφεί το σωματείο στο βιβλίο των σωματείων. Η εγγραφή αυτή περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της διοίκησης και του όρους που την περιορίζουν.

Το καταστατικό βεβαιώνεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και κατατίθεται στο αρχείο του.

Άρθρο 82

Η απόφαση του πρωτοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση. Την απόφαση που απορρίπτει την αίτηση έχει το δικαίωμα να εκκαλέσει μόνο αυτός που είχε υποβάλει την αίτηση την απόφαση που δέχεται την αίτηση έχει το δικαίωμα να εκκαλέσει μόνο η εποπτεύουσα αρχή.

Άρθρο 83

Από πότε υπάρχει το σωματείο

Το σωματείο αποκτά προσωπικότητα από τη στιγμή που θα εγγραφεί στο βιβλίο. Η εγγραφή γίνεται μόλις η απόφαση που τη διατάζει γίνει τελεσίδικη.

Άρθρο 84

Εγγραφή τροποποίησης του καταστατικού

Κάθε τροποποίηση του καταστατικού ισχύει μόνο αφού εγγραφεί στο βιβλίο σύμφωνα με τις

διατάξεις των άρθρων 79, 81 και 82.

Σχετ.: 80, 93, 99, 100.

Άρθρο 85

Σημείωση της διάλυσης του σωματείου

Η διάλυση του σωματείου, οπωσδήποτε και αν επέλθει, καθώς και τα ονόματα των εκκαθαριστών, σημειώνονται στο βιβλίο των σωματείων, δίπλα στη εγγραφή του. Η σημείωση γίνεται ύστερα από αίτηση της διοίκησης του σωματείου ή της αρχής που προκάλεσε τη διάλυσή του.

Άρθρο 86

Είσοδος νέων μελών

Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται πάντοτε.

Άρθρο 87

Αποχώρηση των μελών

Τα μέλη έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν από το σωματείο. Η αποχώρηση πρέπει να γνωστοποιείται τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει για το τέλος του.

Άρθρο 88

Αποβολή μελών

Αποβολή μέλους επιτρέπεται: 1. στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό. 2. αν υπάρχει σπουδαίος λόγος και το αποφασίσει η γενική συνέλευση.

Το μέλος που έχει αποβληθεί έχει το δικαίωμα να προσφύγει στον πρόεδρο των πρωτοδικών μέσα σε δυο μήνες αφότου του γνωστοποιήθηκε η απόφαση, αν η αποβολή έγινε αντίθετα προς τους όρους του καταστατικού ή αν δεν υπήρχαν σπουδαίοι λόγοι για την αποβολή του.

Άρθρο 89

Ισοτιμία μελών

Όλα τα μέλη του σωματείου έχουν ίσα δικαιώματα. Ιδιαίτερα δικαιώματα απονέμονται ή αφαιρούνται με τη συναίνεση όλων των μελών.

Άρθρο 90

Δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών που έπαψαν να είναι μέλη

Όσοι έπαψαν να είναι μέλη του σωματείου δεν έχουν κανένα δικαίωμα στην περιουσία του.

Οφείλουν να καταβάλουν την εισφορά τους ανάλογα με το χρόνο που παρέμειναν μέλη.

Άρθρο 91

Αμεταβίβαστο της ιδιότητας του μέλους

Η ιδιότητα του μέλους, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, δεν επιδέχεται αντιπροσώπευση και δεν μεταβιβάζεται ούτε κληρονομείται.

Άρθρο 92

Διοίκηση του σωματείου

Η διοίκηση του σωματείου, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, αποτελείται από μέλη του σωματείου.

Άρθρο 93

Συνέλευση του σωματείου

Η συνέλευση των μελών αποτελεί το ανώτατο όργανο του σωματείου και αποφασίζει για κάθε υπόθεσή του που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου. Η συνέλευση, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, ιδίως εκλέγει τα πρόσωπα της διοίκησης, αποφασίζει για την είσοδο ή την αποβολή μέλους, εγκρίνει τον ισολογισμό, αποφασίζει για τη μεταβολή του σκοπού του σωματείου, για την τροποποίηση του καταστατικού και για τη διάλυση του σωματείου.

Άρθρο 94

Έργο της συνέλευσης

Η συνέλευση έχει την εποπτεία και τον έλεγχο των οργάνων της διοίκησης και έχει το δικαίωμα οποτεδήποτε να τα παύει, χωρίς να θίγεται το δικαίωμά τους να απαιτήσουν την αμοιβή που έχει συμφωνηθεί. Το καταστατικό δεν μπορεί να περιορίσει το δικαίωμα της συνέλευσης να παύει τα όργανα της διοίκησης για σπουδαίους λόγους και ιδίως για βαριά παράβαση των καθηκόντων τους ή για ανικανότητα να ασκήσουν την τακτική διαχείριση.

Άρθρο 95

Σύγκληση

Η διοίκηση συγκαλεί τη συνέλευση στις περιπτώσεις που ορίζει το καταστατικό ή κάθε φορά που επιβάλλεται από το συμφέρον του σωματείου.

Άρθρο 96

Η συνέλευση συγκαλείται, αν το ζητήσει ο αριθμός μελών που προβλέπει το καταστατικό. Αν δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη, τη σύγκληση μπορεί να ζητήσει το ένα πέμπτο των μελών με αίτηση όπου αναγράφονται τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν.

Αν η διοίκηση δεν εισακούσει την αίτηση, ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τους αιτούντες να συγκαλέσουν τη συνέλευση και να ρυθμίσει τα σχετικά με την προεδρία της.

Άρθρο 97

Πώς αποφασίζει η συνέλευση

Η συνέλευση αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα. Απόφαση για θέμα που δεν αναγράφεται στην πρόσκληση είναι άκυρη.

Αν όλα τα μέλη συναινέσουν, εγγράφως σε ορισμένη πρόταση, μπορεί να ληφθεί απόφαση και χωρίς συνέλευση των μελών.

Άρθρο 98

Το μέλος δεν έχει το δικαίωμα να ψηφίσει, αν η απόφαση αφορά την επιχείρηση δικαιοπραξίας ή την έγερση ή την κατάργηση δίκης μεταξύ του σωματείου και του μέλους ή του συζύγου του ή εξ αίματος συγγενούς του ως και τον τρίτο βαθμό.

Άρθρο 99

Για να αποφασιστεί η τροποποίηση του καταστατικού ή η διάλυση του σωματείου χρειάζεται η παρουσία των μισών τουλάχιστον μελών και πλειοψηφία των τριών τετάρτων των παρόντων.

Άρθρο 100

Για να μεταβληθεί ο σκοπός του σωματείου πρέπει να συναινέσουν όλα τα μέλη. Οι απόντες συναινούν εγγράφως.

Άρθρο 101

Ακυρότητα απόφασης

Απόφαση της συνέλευσης είναι άκυρη αν αντιβαίνει στο νόμο ή στο καταστατικό. Την ακυρότητα κηρύσσει το δικαστήριο ύστερα από αγωγή μέλους που δεν συναίνεσε ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκλείεται μετά την πάροδο έξι μηνών από την απόφαση της συνέλευσης. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

Άρθρο 102

Ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση μιας άκυρης απόφασης, αν το ζητήσει η διοίκηση του σωματείου ή μέλος του ή ο εισαγγελέας.

Άρθρο 103

Διάλυση του σωματείου

Το σωματείο διαλύεται οποτεδήποτε με απόφαση της συνέλευσης των μελών.

Άρθρο 104

Το σωματείο διαλύεται στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό.

Το σωματείο διαλύεται μόλις τα μέλη του μείνουν λιγότερα από δέκα.

Άρθρο 105

Με απόφαση του πρωτοδικείου μπορεί να διαλυθεί το σωματείο, αν το ζητήσει η διοίκησή του ή το ένα πέμπτο των μελών του, ή η εποπτεύουσα αρχή: 1. αν, επειδή μειώθηκε ο αριθμός των μελών του ή από άλλα αίτια, είναι αδύνατο να αναδειχθεί διοίκηση ή γενικά να εξακολουθήσει να λειτουργεί το σωματείο σύμφωνα με το καταστατικό. 2. αν ο σκοπός του σωματείου εκπληρώθηκε ή αν από τη μακρόχρονη αδράνεια συνάγεται ότι ο σκοπός του έχει εγκαταλειφθεί. 3. αν το σωματείο επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από εκείνον που καθορίζει το καταστατικό ή αν ο σκοπός ή η λειτουργία του σωματείου έχουν καταστεί παράνομοι ή ανήθικοι ή αντίθετοι προς τη δημόσια τάξη.

(Η § 2 του άρθρου 105 καταργήθηκε με το άρθρο 53 ΕισΚΚΠολΔ.)

Άρθρο 106

Περιουσία σωματείου που διαλύθηκε

Η περιουσία σωματείου που διαλύθηκε δεν διανέμεται ποτέ στα μέλη του.

Άρθρο 107

Ενώσεις που δεν αποτελούν σωματεία

Ένωση προσώπων για την επιδίωξη σκοπού, όταν δεν αποτελεί σωματείο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, διέπεται από τις διατάξεις για την εταιρία. Μόλις η ένωση αυτή μετατραπεί σε σωματείο η περιουσία της μεταβιβάζεται στο σωματείο σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις.

Άρθρο 108

Ίδρυμα

Αν με ιδρυτική πράξη μια περιουσία ορίστηκε για να εξυπηρετηθεί ορισμένος σκοπός, το ίδρυμα αποκτά προσωπικότητα με διάταγμα που εγκρίνει τη σύστασή του.

Άρθρο 109

Ιδρυτική πράξη

Η ιδρυτική πράξη γίνεται είτε με δικαιοπραξία εν ζωή είτε με διάταξη τελευταίας βούλησης. Η δικαιοπραξία εν ζωή απαιτείται να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Άρθρο 110

Περιεχόμενο

Στην ιδρυτική πράξη πρέπει να καθορίζεται ο σκοπός του ιδρύματος, η περιουσία που αφιερώνεται και ο οργανισμός του.

Το διάταγμα που εγκρίνει το ίδρυμα μπορεί να ορίσει ή να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει τον οργανισμό, με τον όρο ότι η θέληση του ιδρυτή θα παραμείνει σεβαστή. Η συμπλήρωση ή η τροποποίηση μπορεί να γίνει με τους ίδιους όρους και με μεταγενέστερο διάταγμα με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 119.

Άρθρο 111

Ανάκληση ιδρυτικής πράξης

Ύστερα από αίτηση του ιδρυτή, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την ανάκληση της ιδρυτικής πράξης: 1. επειδή επακολούθησε απορία του ιδρυτή. 2. για σπουδαίους λόγους που δικαιολογούν την ανάκληση.

Μετά την έκδοση του διατάγματος δεν επιτρέπεται αίτηση για ανάκληση.

Άρθρο 112

Εγκριση ιδρύματος

Η αρμόδια αρχή προκαλεί αυτεπαγγέλτως την έγκριση του ιδρύματος.

Άρθρο 113

Υποχρεώσεις του ιδρυτή

Από τη σύσταση του ιδρύματος ο ιδρυτής έχει την υποχρέωση να μεταβιβάσει σ' αυτό την περιουσία που έταξε.

Δικαιώματα που μεταβιβάζονται με απλή εκχώρηση, εφόσον η βούληση του ιδρυτή δεν είναι αντίθετη, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως μόλις συσταθεί το ίδρυμα.

Άρθρο 114

Ίδρυση μετά το θάνατο του ιδρυτή

Ίδρυμα που συνιστάται μετά το θάνατο του ιδρυτή θεωρείται ότι υφίσταται κατά το χρόνο του θανάτου του ως προς την περιουσία που έχει ταχθεί υπέρ του ιδρύματος.

Άρθρο 115

Δικαιώματα δανειστών και μεριδούχων

Οι δανειστές και οι νόμιμοι μεριδούχοι του ιδρυτή μπορούν να προσβάλουν τη σύσταση του ιδρύματος σύμφωνα με τις διατάξεις για τις δωρεές.

Άρθρο 116

Δικαιώματα ωφελουμένων

Τα πρόσωπα που ωφελούνται από το σκοπό του ιδρύματος έχουν αγωγή εναντίον του. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν προσδιορίζονται κατά τρόπο επαρκή από την ιδρυτική πράξη, η διοίκηση του ιδρύματος τα προσδιορίζει κατά εύλογη κρίση.

Άρθρο 117

Τέλος ιδρύματος

Το ίδρυμα παύει να υπάρχει στις περιπτώσεις που ορίζει η ιδρυτική πράξη ή ο οργανισμός του.

Άρθρο 118

Το ίδρυμα διαλύεται με διάταγμα: 1. αν ο σκοπός του εκπληρώθηκε ή έγινε απραγματοποίητος, 2. αν έχει παρεκκλίνει από το σκοπό του, ή αν ο σκοπός ή η λειτουργία του έγινε παράνομος ή ανήθικος ή αντίθετος προς τη δημόσια τάξη.

Άρθρο 119

Μεταβολή του οργανισμού

Ο οργανισμός του ιδρύματος μπορεί να μεταβληθεί, ακόμη και αντίθετα προς τη θέληση του ιδρυτή, αν το ζητήσει η διοίκηση του ιδρύματος και αν η μεταβολή επιβάλλεται για να συντηρηθεί η περιουσία του ή για να εκπληρωθεί ο σκοπός του.

Άρθρο 120

Μετατροπή σκοπού

Αν ο σκοπός του ιδρύματος έγινε απραγματοποίητος, μπορεί να δοθεί σ' αυτό, με διάταγμα που προκαλεί η αρμόδια αρχή, άλλος παραπλήσιος σκοπός σύμφωνα με την πιθανότερη θέληση του ιδρυτή.

Άρθρο 121

Η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων της ιδρυτικής πράξης ως προς τις διατάξεις της που εξυπηρετούν σκοπό δημόσιο ή κοινωφελή απαγορεύεται. Όταν η θέληση του ιδρυτή καταστεί απόλυτα απραγματοποίητη, επιτρέπεται, εξαιρετικά, η περιουσία που είχε ταχθεί να διατεθεί με ειδικό νόμο για άλλο παραπλήσιο σκοπό.

Άρθρο 122

Επιτροπές εράνων

Επιτροπές από πέντε τουλάχιστον μέλη, που έχουν σκοπό να συγκεντρώσουν χρήματα ή άλλα αντικείμενα με εράνους, γιορτές ή άλλα παρόμοια μέσα, για την εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού δημοσίου ή κοινωφελούς (επιτροπές εράνων), αποκτούν προσωπικότητα με διάταγμα.

Άρθρο 123

Συστατικό διάταγμα

Το διάταγμα περιέχει τον οργανισμό και τα μέλη της επιτροπής και καθορίζει το έργο και την έδρα της, καθώς και το χρονικό διάστημα για να περατώσει το έργο της. Το διάστημα αυτό μπορεί να παραταθεί.

Άρθρο 124

Διάλυση της επιτροπής

Η επιτροπή παύει να υπάρχει μόλις περάσει ο χρόνος που είχε ταχθεί ή περατωθεί το έργο της.

Άρθρο 125

Η επιτροπή μπορεί να διαλυθεί με διάταγμα: 1. αν αποφασίσει η ίδια να διαλυθεί. 2. αν έχει παρεκκλίνει από το έργο της. 3. αν η εκτέλεση του έργου της έγινε ανέφικτη ή συνεπάγεται οπωσδήποτε ότι εγκαταλείφθηκε. 4. αν ο σκοπός έγινε παράνομος ή ανήθικος ή αντιβαίνει στη δημόσια τάξη.

Άρθρο 126

Υποκατάσταση ιδρύματος

Αν ο οργανισμός προβλέπει ότι η περιουσία που έχει συγκεντρωθεί από την επιτροπή θα χρησιμοποιηθεί για ορισμένο διαρκή σκοπό, για την περαιτέρω εκπλήρωσή του πρέπει να συσταθεί ίδρυμα και εφαρμόζονται οι διατάξεις για το ίδρυμα.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΕΣ

Άρθρο 127

Ενήλικος

Όποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του (ενήλικος) είναι ικανός για κάθε δικαιοπραξία.

Άρθρο 128

Ανίκανοι για δικαιοπραξία

Ανίκανοι για δικαιοπραξία είναι: 1. όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έτος. 2. όποιοι βρίσκονται σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Άρθρο 129

Περιορισμένα ικανοί

Περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία έχουν: 1. οι ανήλικοι που συμπλήρωσαν το δέκατο έτος· 2. όποιοι βρίσκονται σε μερική στερητική δικαστική συμπαράσταση· 3. όποιοι βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Άρθρο 130

Δήλωση βούλησης από ανίκανο

Η δήλωση βούλησης από ανίκανο για δικαιοπραξία είναι άκυρη.

Άρθρο 131

Η δήλωση βούλησης είναι άκυρη, αν κατά το χρόνο που έγινε, το πρόσωπο δεν είχε συνείδηση των πράξεών του ή βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία βούλησής τους.

Οι κληρονόμοι μπορούν, μέσα σε μια πενταετία από την επαγωγή, να προσβάλλουν για έναν από τους λόγους της προηγούμενης παραγράφου τις μη χαριστικές δικαιοπραξίες που έγιναν από τον κληρονομούμενο ή προς αυτόν τότε μόνο: 1. αν κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας εκκρεμούσε διαδικασία για την υποβολή του κληρονομούμενου σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, που δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί ή αν μετά την κατάρτιση ο κληρονομούμενος υποβλήθηκε σε δικαστική συμπαράσταση για την παραπάνω αιτία· 2. αν η δικαιοπραξία καταρτίστηκε ενόσω αυτός βρισκόταν έγκλειστος σε ειδική για την κατάστασή του μονάδα ψυχικής υγείας· 3. αν η κατάσταση που επικαλούνται οι κληρονόμοι προκύπτει από την ίδια τη δικαιοπραξία που προσβάλλεται.

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Άρθρο 132

Στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, αν η δήλωση απευθυνόταν σε άλλον, που αγνοούσε ανυπαίτια την κατάσταση του προσώπου με το οποίο συναλλάχθηκε, μπορεί το πρόσωπο αυτό να υποχρεωθεί κατά τις περιστάσεις να ανορθώσει τη ζημία που επήλθε από

την ακυρότητα, εφόσον δεν μπορεί να καλυφθεί από αλλού.

Άρθρο 133

Δικαιοπραξίες του περιορισμένα ικανού

Πρόσωπα με περιορισμένη ικανότητα είναι ικανά να επιχειρήσουν δικαιοπραξία μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος ή μόνο με τους όρους που τάσσει ο νόμος.

Άρθρο 134

Ανήλικος που συμπλήρωσε το δέκατο έτος

Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο έτος είναι ικανός δια δικαιοπραξία, από την οποία αποκτά απλώς και μόνο έννομο όφελος.

Άρθρο 135

Ανήλικος που συμπλήρωσε το δέκατο τέταρτο έτος

Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος μπορεί να διαθέτει ελεύθερα κάθε τι που κερδίζει από την προσωπική του εργασία ή που του δόθηκε για να το χρησιμοποιεί ή για να το διαθέτει ελεύθερα.

Άρθρο 136

Ανήλικος που συμπλήρωσε το δέκατο πέμπτο έτος

Ο ανήλικος που συμπλήρωσε το δέκατο πέμπτο έτος μπορεί, με τη γενική συναίνεση των προσώπων που ασκούν την επιμέλειά του, να συνάψει σύμβαση εργασίας ως εργαζόμενος. Αν δεν δίνεται η συναίνεση, αποφασίζει το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του ανηλίκου.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 137

Ανήλικος που τελεί γάμο

Ο έγγαμος ανήλικος μπορεί να επιχειρεί μόνος του κάθε δικαιοπραξία απαραίτητη για να συντηρεί ή να βελτιώνει την περιουσία του ή για να αντιμετωπίζει τις ανάγκες της προσωπικής του συντήρησης και εκπαίδευσης, καθώς και τις τρέχουσες ανάγκες της οικογένειάς του. Μπορεί επίσης: 1. να εκμισθώνει μόνος τα ακίνητά του, αστικά ή αγροτικά, το πολύ για μία εξαετία. 2. να εισπράττει μόνος του εισοδήματα από την περιουσία του. 3. να διεξάγει μόνος του κάθε δίκη σχετική με τις παραπάνω δικαιοπραξίες.

[Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 1329/1983.]

Άρθρο 138

Εικονική δήλωση

Δήλωση βούλησης που δεν έγινε στα σοβαρά παρά μόνο φαινομενικά (εικονική) είναι άκυρη.

Άλλη δικαιοπραξία που καλύπτεται κάτω από την εικονική είναι έγκυρη αν τα μέρη την ήθελαν και συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για τη σύστασή της.

Άρθρο 139

Η εικονικότητα δεν βλάπτει εκείνον που συναλλάχθηκε αγνοώντας την.

Άρθρο 140

Δήλωση από πλάνη

Αν κάποιος καταρτίζει δικαιοπραξία και η δήλωσή του δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με τη βούλησή του, έχει το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας.

Άρθρο 141

Πλάνη ουσιώδης

Η πλάνη είναι ουσιώδης όταν αναφέρεται σε σημείο τόσο σπουδαίο για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, αν το πρόσωπο γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία.

Άρθρο 142

Η πλάνη που αναφέρεται σε ιδιότητες του προσώπου ή του πράγματος θεωρείται ουσιώδης, αν κατά τη συμφωνία των μερών ή με βάση την καλή πίστη και τα συναλλακτική ήθη, οι ιδιότητες αυτές είναι τόσο σπουδαίες για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, αν το πρόσωπο γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία.

Άρθρο 143

Πλάνη ως προς τα παραγωγικά αίτια

Εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βούλησης δεν είναι ουσιώδης.

Άρθρο 144

Πότε αποκλείεται η ακύρωση λόγω πλάνης

Η δικαιοπραξία δεν ακυρώνεται λόγω της πλάνης: 1. αν ο άλλος δέχεται τη δήλωση της βούλησης όπως την εννοεί ο πλανώμενος. 2. αν η ακύρωση αντιβαίνει στην καλή πίστη.

Άρθρο 145

Αποζημίωση λόγω της ακύρωσης

Όποιος αξιώνει να ακυρωθεί η δικαιοπραξία επειδή πλανήθηκε έχει υποχρέωση να ανορθώσει τη ζημία που επέρχεται από την ακύρωση στο μέτρο που δεν υπερβαίνει το διαφέρον από την έγκυρη δικαιοπραξία.

Η υποχρέωση για αποζημίωση αποκλείεται αν αυτός που ζημιώθηκε γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την πλάνη.

Άρθρο 146

Εσφαλμένη διαβίβαση δήλωσης

Αν δήλωση βούλησης διαβιβάστηκε λανθασμένα, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την

πλάνη.

Άρθρο 147

Δήλωση ως συνέπεια απάτης

Όποιος παρασύρθηκε με απάτη σε δήλωση βούλησης έχει δικαίωμα να ζητήσει να ακυρωθεί η δικαιοπραξία. Αν η δήλωση απευθύνεται σε άλλον και η απάτη έγινε από τρίτον, η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί μόνο εφόσον εκείνος προς τον οποίο απευθύνεται η δήλωση ή τρίτος που απέκτησε αμέσως δικαίωμα από αυτήν γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την απάτη.

Άρθρο 148

Αν η πλάνη που προκλήθηκε από την απάτη δεν είναι ουσιώδης και το άλλο μέρος αποδέχεται τη δήλωση της βούλησης όπως τη θέλησε αυτός που απατήθηκε, το δικαστήριο μπορεί να μην ακυρώσει τη δικαιοπραξία.

Άρθρο 149

Εκείνος που απατήθηκε έχει δικαίωμα, παράλληλα με την ακύρωση της δικαιοπραξίας, να ζητήσει και την ανόρθωση κάθε άλλης ζημίας, σύμφωνα με τις διατάξεις για τις δικαιοπραξίες. Έχει επίσης δικαίωμα να αποδεχτεί τη δικαιοπραξία και να ζητήσει μόνο να ανορθωθεί η ζημία.

Άρθρο 150

Δήλωση ως συνέπεια απειλής

Όποιος εξαναγκάστηκε σε δήλωση βούλησης με απειλή που ασκήθηκε παράνομα ή αντίθετα προς τα χρηστά ήθη από τον άλλον ή από τρίτο έχει δικαίωμα να ζητήσει να ακυρωθεί η δικαιοπραξία

Άρθρο 151

Η απειλή πρέπει στις συγκεκριμένες συνθήκες, να προξενεί φόβο σε γνωστικό άνθρωπο και να εκθέτει σε σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα, την ελευθερία, την τιμή, την περιουσία αυτού που απειλήθηκε ή των προσώπων που συνδέονται μαζί του στενότατα.

Άρθρο 152

Παράλληλα με την ακύρωση της δικαιοπραξίας εκείνος που απειλήθηκε έχει δικαίωμα να ζητήσει και την ανόρθωση κάθε άλλης ζημίας σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες. Έχει επίσης δικαίωμα να αποδεχτεί τη δικαιοπραξία και να ζητήσει μόνο την ανόρθωση της ζημίας.

Άρθρο 153

Απειλή από τρίτο

Όποιος εξαναγκάστηκε με απειλή που ασκήθηκε από τρίτον, να απευθύνει δήλωση βούλησης σε άλλον, αν ακυρωθεί για το λόγο αυτό η δήλωση, μπορεί κατά τις περιστάσεις να υποχρεωθεί να αποζημιώσει τον άλλον, αν αυτός ούτε γνώριζε ούτε όφειλε να γνωρίζει την απειλή.

Άρθρο 154

Η ακύρωση δικαιοπραξίας λόγω πλάνης, απάτης ή απειλής επέρχεται με δικαστική απόφαση.

Την ακύρωση έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν μόνο αυτός που πλανήθηκε ή απατήθηκε ή απειλήθηκε και οι κληρονόμοι τους.

Άρθρο 155

Αγωγή για ακύρωση

Η αγωγή για ακύρωση απευθύνεται κατά του άλλου συμβαλλομένου. αν πρόκειται για μονομερή δικαιοπραξία, απευθύνεται κατά εκείνου που αντλεί άμεσα από αυτήν έννομο συμφέρον.

Άρθρο 156

Απόσβεση του δικαιώματος για ακύρωση

Η παραίτηση του δικαιούχου επιφέρει απόσβεση του δικαιώματος για ακύρωση. Η παραίτηση, ρητή ή σιωπηρή, δεν είναι ανάγκη να απευθυνθεί σε άλλον.

Άρθρο 157

Όταν περάσουν δύο χρόνια από τη δικαιοπραξία επέρχεται απόσβεση του δικαιώματος για ακύρωση. Αν η πλάνη ή η απάτη ή η απειλή εξακολούθησαν και μετά τη δικαιοπραξία, η διετία αρχίζει από τότε που πέρασε η κατάσταση αυτή. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται ακύρωση όταν περάσουν είκοσι χρόνια από τη δικαιοπραξία.

Άρθρο 158

Τύπος δικαιοπραξίας

Η τήρηση τύπου για τη δικαιοπραξία απαιτείται μόνο όπου το ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 159

Δικαιοπραξία για την οποία δεν τηρήθηκε ο τύπος που απαιτεί ο νόμος, εφόσον δεν ορίζεται το αντίθετο, είναι άκυρη.

Σε περίπτωση αμφιβολίας είναι επίσης άκυρη η δικαιοπραξία, αν δεν τηρήθηκε ο τύπος που είχαν καθορίσει τα μέρη. Αλλά η εκπλήρωση της δικαιοπραξίας με επίγνωση της έλλειψης του τύπου, θεραπεύει την έλλειψη αυτή.

Άρθρο 160

Έγγραφος τύπος

Αν ο νόμος ή τα μέρη όρισαν για τη δικαιοπραξία έγγραφο τύπο, το έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη.

Αν πρόκειται για σύμβαση, η υπογραφή των συμβαλλομένων πρέπει να τεθεί στο ίδιο έγγραφο. Αν συνταχθούν για τη σύμβαση περισσότερα πρωτότυπα, αρκεί η υπογραφή του κάθε μέρους στο έγγραφο που προορίζεται για το άλλο.

Άρθρο 161

Το συμβολαιογραφικό έγγραφο αναπληρώνει τον έγγραφο τύπο. Αν πρόκειται για σύμβαση, η αποδοχή της πρότασης μπορεί να γίνει και με χωριστό συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Άρθρο 162

Επιστολές, τηλεγραφήματα

Αν ο έγγραφος τύπος ορίστηκε από τα μέρη, αρκούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, και ενυπόγραφες επιστολές ή τα πρωτότυπα τηλεγραφημάτων.

Άρθρο 163

Υπογραφή με μηχανικό μέσο

Αποτύπωση της υπογραφής με μηχανικό μέσο ισχύει ως ιδιόχειρη υπογραφή, αν πρόκειται για ανώνυμους τίτλους που εκδίδονται σε μεγάλο αριθμό.

Άρθρο 164

Τροποποίηση τυπικής δικαιοπραξίας

Ο τύπος που ο νόμος ορίζει για τη δικαιοπραξία απαιτείται και για τις τροποποιήσεις της.

Άρθρο 165

Ρήτρα για τη σύνταξη εγγράφου

Αν τα μέρη επιφυλάχθηκαν να συντάξουν έγγραφο για σύμβαση που καταρτίστηκε μεταξύ τους, σε περίπτωση αμφιβολίας η σύμβαση ισχύει και αν δεν συνταχθεί το έγγραφο.

Άρθρο 166

Προσύμφωνο

Η σύμβαση με την οποία τα μέρη ανέλαβαν την υποχρέωση να συνάψουν ορισμένη σύμβαση (προσύμφωνο) υπόκειται στον τύπο που ο νόμος ορίζει για τη σύμβαση που πρέπει να συναφθεί

Άρθρο 167

Δήλωση που απευθύνεται σε άλλον

Η δήλωση της βούλησης έχει νομική ενέργεια μόνο αφότου περιέλθει στο πρόσωπο στο οποίο απαιτείται να απευθυνθεί.

Άρθρο 168

Η δήλωση της βούλησης δεν έχει καμιά ενέργεια, αν προηγουμένως ή ταυτόχρονα περιήλθε σ' εκείνον στον οποίο απευθύνεται ανάκλησή της.

Άρθρο 169

Ο θάνατος αυτού που δήλωσε τη βούλησή του δεν επιδρά στο κύρος της δήλωσης. Το ίδιο ισχύει και για τη μεταγενέστερη δικαιοπρακτική του ανικανότητα.

Άρθρο 170

Δήλωση προς ανίκανο

Η δήλωση της βούλησης είναι άκυρη εφόσον το πρόσωπο στο οποίο έγινε δεν είχε την ικανότητα για δικαιοπραξία.

Άρθρο 171

Δήλωση της βούλησης προς πρόσωπο που δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή που βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή, η οποία περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του, είναι άκυρη. (Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν 2447/96.)

Αν αυτός που δήλωσε αγνοούσε ανυπαίτια την κατάσταση του προσώπου, μπορεί κατά τις περιστάσεις το πρόσωπο αυτό να υποχρεωθεί να ανορθώσει τη ζημία του από την ακυρότητα, εφόσον δεν μπορεί να καλυφθεί από αλλού.

Άρθρο 172

Δήλωση προς περιορισμένα ικανό

Δήλωση βούλησης προς πρόσωπο με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα είναι άκυρη, αν αυτό δεν είχε ικανότητα για τη δικαιοπραξία στην οποία η δήλωση αποσκοπούσε.

Άρθρο 173

Ερμηνεία της δήλωσης

Κατά την ερμηνεία της δήλωσης βουλήσεως αναζητείται η αληθινή βούληση χωρίς προσήλωση στις λέξεις.

Άρθρο 174

Δικαιοπραξία απαγορευμένη

Δικαιοπραξία που αντιβαίνει σε απαγορευτική διάταξη του νόμου, αν δεν συνάγεται κάτι άλλο, είναι άκυρη.

Άρθρο 175

Απαγόρευση διάθεσης

Η διάθεση ενός αντικειμένου είναι άκυρη αν ο νόμος την απαγορεύει. Αν η απαγόρευση έχει οριστεί για το συμφέρον ορισμένων προσώπων, την ακυρότητα μπορούν να προτείνουν μόνο αυτά.

Άρθρο 176

Αν την απαγόρευση του προηγούμενου άρθρου έχει τάξει δικαστική απόφαση, ισχύει ό,τι και στην απαγόρευση από το νόμο.

Άρθρο 177

Δικαιοπραξία που περιορίζει την εξουσία διάθεσης απαλλοτριωτού δικαιώματος, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει κάτι άλλο, έχει ενοχική μόνο ενέργεια και δεν επιδρά στο κύρος της διάθεσης.

Άρθρο 178

Δικαιοπραξία αντίθετη προς τα χρηστά ήθη

Δικαιοπραξία που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη είναι άκυρη.

Άρθρο 179

Άκυρη ως αντίθετη προς τα χρηστά ήθη είναι ιδίως η δικαιοπραξία με την οποία δεσμεύεται υπερβολικά η ελευθερία του προσώπου ή η δικαιοπραξία με την οποία εκμεταλλεύεται κάποιος την ανάγκη, την κουφότητα ή την απειρία του άλλου και πετυχαίνει έτσι να συνομολογήσει ή να πάρει για τον εαυτό του ή τρίτο, για κάποια παροχή, περιουσιακά ωφελήματα, που, κατά τις περιστάσεις, βρίσκονται σε φανερή δυσαναλογία προς την παροχή.

Άρθρο 180

Έννοια της ακυρότητας

Η άκυρη δικαιοπραξία θεωρείται σαν να μην έγινε.

Άρθρο 181

Η ακυρότητα μέρους συνεπιφέρει την ακυρότητα ολόκληρης της δικαιοπραξίας, αν συνάγεται ότι δεν θα είχε επιχειρηθεί χωρίς το άκυρο μέρος.

Άρθρο 182

Μετατροπή

Όταν η άκυρη δικαιοπραξία περιέχει τα στοιχεία άλλης δικαιοπραξίας, αυτή ισχύει εφόσον συνάγεται ότι τα μέρη θα την ήθελαν, αν ήξεραν την ακυρότητα.

Άρθρο 183

Επικύρωση

Επικύρωση άκυρης δικαιοπραξίας ισχύει σαν νέα κατάρτισή της.

Αν οι συμβαλλόμενοι επικυρώσουν άκυρη σύμβαση, σε περίπτωση αμφιβολίας δημιουργείται αμοιβαία μεταξύ τους υποχρέωση για κάθε παροχή που θα όφειλαν, αν η σύμβαση ήταν έγκυρη από την αρχή.

Άρθρο 184

Ενέργεια ακύρωσης

Η ακυρώσιμη δικαιοπραξία μετά την ακύρωσή της εξομοιώνεται με την εξαρχής άκυρη, με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα που τρίτος απέκτησε από σύμβαση που ακυρώθηκε.

Άρθρο 185

Πρόταση για σύμβαση

Όποιος προτείνει τη σύναψη σύμβασης δεσμεύεται όλο το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να την αποδεχτεί εκείνος στον οποίο έγινε η πρόταση.

Άρθρο 186

Ανάκληση πρότασης

Όποιος πρότεινε τη σύναψη μιας σύμβασης έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει την πρόταση, αν απέκλεισε τη δέσμευσή του από την πρόταση ή αν από τη φύση της σύμβασης ή από τις ειδικές περιστάσεις συνάγεται ότι αποκλείεται η δέσμευση.

Άρθρο 187

Απόσβεση πρότασης

Η πρόταση για τη σύναψη σύμβασης αποσβήνεται αν αποκρούστηκε ή αν δεν έγινε αποδεκτή έγκαιρα κατά τις διατάξεις των άρθρων 189 έως 194.

Άρθρο 188

Θάνατος ή ανικανότητα μετά την πρόταση

Η πρόταση, εφόσον απ' αυτήν δεν συνάγεται το αντίθετο, παραμένει ισχυρή και αν ακόμη, πριν γίνει δεκτή, αυτός που την έκανε ή αυτός στον οποίο απευθύνεται πέθανε ή έγινε ανίκανος για δικαιοπραξία.

Άρθρο 189

Αποδοχή της πρότασης

Η αποδοχή της πρότασης για τη σύναψη σύμβασης απαιτείται να περιέλθει σ' αυτόν που πρότεινε μέσα στην προθεσμία που είχε τάξει. Αν δεν είχε τάξει προθεσμία, η αποδοχή πρέπει να περιέλθει σ' αυτόν έως τη στιγμή που κατά τις περιστάσεις ήταν υποχρεωμένος να την περιμένει.

Άρθρο 190

Καθυστερημένη αποδοχή

Δήλωση αποδοχής που είχε αποσταλεί έγκαιρα, έφτασε όμως εκπρόθεσμα σ' αυτόν που είχε προτείνει, ισχύει, εκτός αν αυτός ειδοποιήσει αμέσως για την καθυστέρηση τον αποδεχόμενο.

Άρθρο 191

Καθυστερημένη αποδοχή πρότασης θεωρείται σαν νέα πρόταση. Αποδοχή με τροποποιήσεις θεωρείται σαν αποποίηση με νέα πρόταση.

Άρθρο 192

Κατάρτιση της σύμβασης

Η σύμβαση συντελείται μόλις περιέλθει σ' αυτόν που πρότεινε η δήλωση αποδοχής της πρότασής του.

Άρθρο 193

Η σύμβαση συντελείται με μόνη την αποδοχή, αν από το περιεχόμενο της πρότασης ή από τα συναλλακτικά ήθη ή από τις ειδικές περιστάσεις συνάγεται ότι δεν είναι ανάγκη να περιέλθει η αποδοχή σ' αυτόν που έκανε την πρόταση. Στην περίπτωση αυτή η πρόταση αποσβήνεται από τη στιγμή που θα περάσει η κατά τις περιστάσεις εύλογη προθεσμία για την αποδοχή της

πρότασης.

Άρθρο 194

Αν η σύμβαση καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο χωρίς να είναι ταυτόχρονα παρόντα και τα δύο μέρη, συντελείται, αν δεν έχει οριστεί κάτι άλλο, μόλις συνταχθεί το συμβολαιογραφικό έγγραφο για την αποδοχή της πρότασης. Στην περίπτωση αυτή η πρόταση αποσβήνεται από τη στιγμή που θα περάσει η κατά τις περιστάσεις εύλογη προθεσμία για την αποδοχή της πρότασης.

Άρθρο 195

Έλλειψη συμφωνίας σε μερικά σημεία

Σε περίπτωση αμφιβολίας η σύμβαση δεν είναι καταρτισμένη εφόσον τα μέρη δεν συμφώνησαν σε όλα τα σημεία της.

Άρθρο 196

Αν τα μέρη θεωρούν ότι η σύμβαση έχει συνομολογηθεί, αν και δεν έχουν συμφωνήσει σε κάποιο όρο της, ισχύει ό,τι συμφώνησαν, εφόσον συνάγεται ότι η σύμβαση θα καταρτιζόταν και χωρίς τα μέρη να αποφασίσουν για τον όρο αυτόν.

Άρθρο 197

Ευθύνη από τις διαπραγματεύσεις

Κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να συμπεριφέρονται σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη.

Άρθρο 198

Όποιος κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης προξενήσει υπαίτια στον άλλον ζημία είναι υποχρεωμένος να την ανορθώσει και αν ακόμη η σύμβαση δεν καταρτίστηκε.

Για την παραγραφή της αξίωσης αυτής εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη για την παραγραφή των απαιτήσεων από αδικοπραξία.

Άρθρο 199

Σύμβαση με πλειστηριασμό

Σε περίπτωση πλειστηριασμού η σύμβαση, εφόσον δεν συνάγεται κάτι άλλο, ολοκληρώνεται με την κατακύρωση. Αν δεν συνάγεται κάτι άλλο, ο υπερθεματιστής δεσμεύεται ωςότου δοθεί μεγαλύτερη προσφορά ή ωςότου ματαιωθεί η κατακύρωση.

Άρθρο 200

Ερμηνεία συμβάσεων

Οι συμβάσεις ερμηνεύονται όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 201

Αίρεση αναβλητική

Αν με τη δικαιοπραξία τα αποτελέσματά της εξαρτήθηκαν από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο (αίρεση αναβλητική), τα αποτελέσματα αυτά επέρχονται μόλις συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αίρεσης).

Άρθρο 202

Αίρεση διαλυτική

Αν με τη δικαιοπραξία εξαρτήθηκε η ανατροπή των αποτελεσμάτων της από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο (αίρεση διαλυτική), μόλις συμβεί το γεγονός αυτό παύει η ενέργεια της δικαιοπραξίας και επανέρχεται αυτοδικαίως η προηγούμενη κατάσταση.

Άρθρο 203

Ενέργεια αιρέσεων

Αν σύμφωνα με το περιεχόμενο της δικαιοπραξίας τα αποτελέσματα της πλήρωσης της αίρεσης ανατρέχουν σε χρόνο προγενέστερο από την πλήρωσή της, το καθένα από τα μέρη είναι υποχρεωμένο να παράσχει στο άλλο ό,τι αυτό θα είχε αν τα αποτελέσματα είχαν επέλθει κατά το προγενέστερο αυτό χρονικό σημείο.

Άρθρο 204

Όποιος έχει δικαίωμα που εξαρτάται από αίρεση, μπορεί, αν πληρώθηκε η αίρεση, να ζητήσει αποζημίωση από τον άλλο εφόσον κατά τη διάρκεια της αβεβαιότητας ματαιώσε ή έβλαψε υπαίτια το δικαίωμα που εξαρτάται από την αίρεση.

Άρθρο 205

[Καταργήθηκε με το άρθρο 53 Εισ.Ν.Κ.Πολ.Δ.]

Άρθρο 206

Διάθεση όσο εκκρεμεί η αίρεση

Μετά την πληρωμή της αίρεσης κάθε διάθεση του αντικειμένου της δικαιοπραξίας, που επιχειρήθηκε όσο εκκρεμούσε η αίρεση, είναι αυτοδικαίως άκυρη εφόσον ματαιώνει ή βλάπτει το αποτέλεσμα που εξαρτάται από την αίρεση. Το ίδιο ισχύει και αν, όσο εκκρεμούσε η αίρεση, το αντικείμενο εκποιήθηκε με αναγκαστική εκτέλεση.

Άρθρο 207

Πλασματική πλήρωση ή μη πλήρωση της αίρεσης

Η αίρεση θεωρείται ότι πληρώθηκε, αν την πλήρωσή της εμπόδισε αντίθετα προς την καλή πίστη εκείνος που θα ζημιωνόταν από την πλήρωσή της.

Η αίρεση θεωρείται ότι δεν πληρώθηκε, αν την πλήρωσή της προκάλεσε αντίθετα προς την

καλή πίστη εκείνος που θα τον ωφελούσε η πλήρωσή της.

Άρθρο 208

Αίρεση ακατανόητη, παράνομη κ.λ.π.

Αίρεση ακατανόητη ή αντιφατική ή αίρεση που προσδίνει παράνομο ή ανήθικο περιεχόμενο στη δικαιοπραξία την καθιστά άκυρη.

Αίρεση αδύνατη ως αναβλητική καθιστά άκυρη τη δικαιοπραξία ως διαλυτική δεν έχει καμιά ενέργεια.

Άρθρο 209

Χρόνος από τον οποίο κρίνονται τα στοιχεία της δικαιοπραξίας

Όταν πρόκειται για δικαιοπραξία με αναβλητική αίρεση, τα στοιχεία της που αφορούν τον τύπο και το πρόσωπο κρίνονται με βάση το χρόνο της σύναψης της δικαιοπραξίας. τα στοιχεία που αφορούν το αντικείμενο της δικαιοπραξίας κρίνονται με βάση το χρόνο της πλήρωσης της αίρεσης.

Άρθρο 210

Προθεσμία αναβλητική και διαλυτική

Αν με τη δικαιοπραξία έχει οριστεί ότι τα αποτελέσματά της αρχίζουν από ορισμένο χρονικό σημείο (αναβλητική προθεσμία) ή παύουν από ορισμένο χρονικό σημείο (διαλυτική προθεσμία), εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τις αναβλητικές και τις διαλυτικές αιρέσεις.

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 211

Άμεση αντιπροσώπευση

Δήλωση βούλησης από κάποιον (αντιπρόσωπο) στο όνομα άλλου (αντιπροσωπευομένου) μέσα στα όρια της εξουσίας αντιπροσώπευσης ενεργεί αμέσως υπέρ και κατά του αντιπροσωπευομένου. Το αποτέλεσμα αυτό επέρχεται είτε η δήλωση γίνει ρητά στο όνομα του αντιπροσωπευομένου είτε συνάγεται από τις περιστάσεις ότι έγινε στο όνομά του.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η δήλωση της βούλησης απευθύνεται προς τον αντιπρόσωπο.

Άρθρο 212

Ερμηνευτικός κανόνας

Αν δεν μπορεί να διαγνωστεί ότι κάποιος ενεργεί στο όνομα άλλου, θεωρείται ότι ενεργεί στο δικό του όνομα.

Άρθρο 213

Ικανότητα αντιπροσώπου

Όποιος έχει περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί να επιχειρήσει δικαιοπραξία ως αντιπρόσωπος άλλου.

Άρθρο 214

Στοιχεία που κρίνονται από τον αντιπρόσωπο

Τα ελαττώματα της βούλησης, η γνώση ή υπαίτια άγνοια ορισμένων περιστατικών καθώς και η επίδρασή τους στη δικαιοπραξία κρίνονται από το πρόσωπο του αντιπρόσωπου.

Άρθρο 215

Αν ο αντιπρόσωπος ενέργησε σύμφωνα με ορισμένες οδηγίες του αντιπροσωπευομένου, δεν μπορεί ο αντιπροσωπευόμενος να επικαλεστεί την άγνοια του αντιπρόσωπου για περιστατικά που ο ίδιος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει.

Άρθρο 216

Πληρεξουσιότητα

Η εξουσία αντιπροσώπευσης παρέχεται με τη σχετική δικαιοπραξία (πληρεξουσιότητα).

Άρθρο 217

Η πληρεξουσιότητα μπορεί να δοθεί με δήλωση προς τον εξουσιοδοτούμενο ή προς τον τρίτο, με τον οποίο επιχειρείται η δικαιοπραξία.

Εφόσον δεν συνάγεται κάτι άλλο, η δήλωση υποβάλλεται στον τύπο που απαιτείται για τη δικαιοπραξία την οποία αφορά η πληρεξουσιότητα.

Άρθρο 218

Ανάκληση πληρεξουσιότητας

Η πληρεξουσιότητα παύει με ανάκληση. Η παραίτηση από το δικαίωμα της ανάκλησης είναι άκυρη, εφόσον η πληρεξουσιότητα αφορά αποκλειστικά το συμφέρον του αντιπροσωπευομένου.

Άρθρο 219

Η ανάκληση της πληρεξουσιότητας γίνεται με δήλωση προς τον πληρεξούσιο ή τον τρίτο.

Άρθρο 220

Η πληρεξουσιότητα που δόθηκε με συμβολαιογραφικό έγγραφο ανακαλείται μόνο κατά τον ίδιο τύπο.

Άρθρο 221

Αν η πληρεξουσιότητα δόθηκε με δήλωση προς τον τρίτο, η δήλωση ανάκλησης γίνεται μόνο προς αυτόν.

Άρθρο 222

Παύση της πληρεξουσιότητας

Η πληρεξουσιότητα, εφόσον δεν συνάγεται το αντίθετο, παύει από τη στιγμή που περατώθηκε η έννομη σχέση στην οποία στηρίζεται, όπως είναι ιδίως η σύμβαση εντολής, εταιρίας, εργασίας.

Άρθρο 223

Η πληρεξουσιότητα, εφόσον δεν συνάγεται το αντίθετο, παύει με το θάνατο ή τη δικαιοπρακτική ανικανότητα αυτού που έδωσε ή αυτού που έλαβε την πληρεξουσιότητα.

Άρθρο 224

Δικαιοπραξία μετά την παύση

Δικαιοπραξία που επιχειρήθηκε μετά την παύση της πληρεξουσιότητας από πληρεξούσιο που αγνοούσε την παύση ισχύει υπέρ και κατά του αντιπροσωπευομένου ή των καθολικών του διαδόχων, εκτός αν ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την παύση της πληρεξουσιότητας.

Άρθρο 225

Αν ο πληρεξούσιος κατά την επιχείρηση της δικαιοπραξίας με τον τρίτο γνώριζε ότι η πληρεξουσιότητα είχε πάψει, αν ο αντιπροσωπευόμενος που επικαλείται κατά του τρίτου την παύση αυτή, μπορεί κατά τις περιστάσεις υποχρεωθεί σε εύλογη αποζημίωσή του, αν του ήταν εύκολο να έχει γνωστοποιήσει την παύση στον τρίτο.

Άρθρο 226

Μονομερής δικαιοπραξία χωρίς επίδειξη του πληρεξουσίου

Μονομερής δικαιοπραξία που επιχειρείται προς άλλον χωρίς επίδειξη του πληρεξουσίου εγγράφου είναι άκυρη, αν ο άλλος προς τον οποίο γίνεται την αποκρούσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.

Άρθρο 227

Υποχρέωση απόδοσης του πληρεξουσίου

Όταν η πληρεξουσιότητα πάψει, ο πληρεξούσιος και κάθε άλλος κάτοχος είναι υποχρεωμένος να αποδώσει το πληρεξούσιο έγγραφο ή να το καταθέσει σε δημόσιο αρχή. Δεν έχει το δικαίωμα να αντιτάξει επίσχασή του.

Άρθρο 228

Βεβαίωση ότι έπαψε η πληρεξουσιότητα

Όποιος έχει δώσει έγγραφη πληρεξουσιότητα έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο να βεβαιώσει την παύση της πληρεξουσιότητας και να κηρύξει ανίσχυρο το πληρεξούσιο έγγραφο. Περίληψη του διατακτικού της απόφασης δημοσιεύεται στον τύπο κατά τον τρόπο που ορίζει η απόφαση. Όταν περάσει ένας μήνας από τη δημοσίευση αυτή, το πληρεξούσιο έγγραφο είναι ανίσχυρο.

Άρθρο 229

Έλλειψη πληρεξουσιότητας

Αν μια σύμβαση συνομολογήθηκε στο όνομα άλλου χωρίς την πληρεξουσιότητά του, το κύρος της εξαρτάται από την έγκριση του αντιπροσωπευόμενου. Ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει να εγκρίνει ρητά ο αντιπροσωπευόμενος τη σύμβαση μέσα σε εύλογη προθεσμία που καθορίζει ο ίδιος.

Άρθρο 230

Ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα έως την έγκριση να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση, εφόσον κατά συνομολόγησή της δεν γνώριζε την έλλειψη της πληρεξουσιότητας. Η υπαναχώρηση μπορεί να δηλωθεί και προς τον αντιπρόσωπο.

Άρθρο 231

Συνέπειες της έλλειψης

Όποιος κατόρθωσε μια σύμβαση ως αντιπρόσωπος, εφόσον δεν αποδεικνύει την εξουσία αντιπροσώπευσης ή δεν εγκρίνει τη σύμβαση ο αντιπροσωπευόμενος, έχει την υποχρέωση, κατ' επιλογήν του αντισυμβαλλομένου, ή να εκτελέσει ο ίδιος τη σύμβαση ή να καταβάλει αποζημίωση.

Αν ο αντιπρόσωπος αγνοούσε την έλλειψη εξουσίας, έχει την υποχρέωση να ανορθώσει τη ζημία που έπαθε ο αντισυμβαλλόμενος επειδή πίστεψε ότι υπήρχε η εξουσία, εφόσον η ζημία δεν υπερβαίνει το διαφέρον από την έγκυρη σύμβαση.

Ο αντιπρόσωπος απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση, αν ο αντισυμβαλλόμενος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι δεν υπήρχε εξουσία αντιπροσώπευσης.

Άρθρο 232

Μονομερής δικαιοπραξία που επιχειρήθηκε από αντιπρόσωπο χωρίς να έχει εξουσία αντιπροσώπευσης είναι άκυρη.

Άρθρο 233

Μονομερής δικαιοπραξία που επιχειρείται προς άλλον από αντιπρόσωπο ο οποίος δεν έχει εξουσία, εφόσον ο άλλος δεν την απέκρουσε γι' αυτό το λόγο, είναι ισχυρή ατότου την ενέκρινε ο αντιπροσωπευόμενος. Το άλλο μέρος έχει το δικαίωμα να ζητήσει να εγκρίνει ρητά τη δικαιοπραξία ο αντιπροσωπευόμενος μέσα σε εύλογη προθεσμία που του καθορίζει.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και όταν πρόκειται για μονομερή δικαιοπραξία, που επιχειρήθηκε με τη συναίνεσή του προς αντιπρόσωπο που στερείται την εξουσία για αντιπροσώπευση.

Άρθρο 234

Όποιος επιχειρήσει ως αντιπρόσωπος μονομερή δικαιοπραξία προς άλλον, εφόσον δεν αποδεικνύει την εξουσία αντιπροσώπευσης ή δεν εγκρίνει τη δικαιοπραξία ο αντιπροσωπευόμενος, ευθύνεται κατά τη διάταξη του άρθρου 231 που εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 235

Δικαιοπραξία του αντιπροσώπου με τον εαυτό του

Ο αντιπρόσωπος δεν μπορεί να επιχειρήσει στο όνομα του αντιπροσωπευόμενου δικαιοπραξία με τον εαυτό του ατομικά ή με την ιδιότητά του ως αντιπροσώπου άλλου, εκτός αν ο αντιπροσωπευόμενος είχε επιτρέψει τη δικαιοπραξία ή αυτή συνιστάται αποκλειστικά στην

εκπλήρωση υποχρέωσης.

Αυτοσύμβαση που δεν έχει περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου είναι άκυρη.

ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ

Άρθρο 236

Συναίνεση

Αν για να είναι έγκυρη μια δικαιοπραξία χρειάζεται η συγκατάθεση τρίτου (συναίνεση), αυτή παρέχεται με δήλωση προς το ένα ή το άλλο μέρος, και, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, δεν είναι ανάγκη να γίνει με τον τύπο που απαιτείται για τη δικαιοπραξία.

Άρθρο 237

Ανάκληση της συναίνεσης

Ανάκληση της συναίνεσης επιτρέπεται μέχρις ότου επιχειρηθεί η δικαιοπραξία και δηλώνεται προς εκείνο από τα μέρη προς το οποίο είχε δοθεί η συναίνεση. Η ανάκληση αποκλείεται αν αυτό συνάγεται από την ίδια τη συναίνεση ή από την έννομη σχέση στην οποία στηρίζεται η συναίνεση.

Άρθρο 238

Έγκριση

Η συγκατάθεση που παρέχεται μετά την επιχείρηση της δικαιοπραξίας (έγκριση), εφόσον δεν ορίζεται το αντίθετο, ανατρέχει στο χρόνο της δικαιοπραξίας. Από την αναδρομική ενέργεια δεν επηρεάζονται τα δικαιώματα που τρίτοι απέκτησαν πριν από την έγκριση.

Άρθρο 239

Διάθεση από μη δικαιούχο

Διάθεση αντικειμένου από μη δικαιούχο είναι έγκυρη, αν έγινε με τη συναίνεση του δικαιούχου.

Διάθεση χωρίς αυτή τη συναίνεση, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ισχυροποιείται αν ο δικαιούχος την εγκρίνει ή αν αυτός που διέθεσε αποκτήσει το αντικείμενο ή κληρονομηθεί από το δικαιούχο. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, αν έγιναν περισσότερες διαθέσεις ασυμβίβαστες μεταξύ τους, υπερισχύει η προγενέστερη.

ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 240

Στις προθεσμίες που καθορίζονται με νόμο, δικαστική απόφαση ή δικαιοπραξία ισχύουν οι ερμηνευτικές διατάξεις των άρθρων 241 έως 246.

Άρθρο 241

Έναρξη

Η προθεσμία αρχίζει την επομένη της ημέρας όπου έγινε το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της.

Για τη συμπλήρωση της ενηλικίωσης υπολογίζεται και η ημέρα της γέννησης.

Άρθρο 242

Λήξη

Η προθεσμία λήγει όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη.

Άρθρο 243

Εβδομάδα, μήνας, χρόνος

Προθεσμία που έχει υπολογιστεί σε εβδομάδες λήγει μόλις περάσει η αντίστοιχη ομώνυμη ημέρα της τελευταίας εβδομάδας.

Προθεσμία που έχει προσδιοριστεί σε μήνες λήγει μόλις περάσει η ημέρα του τελευταίου μηνός που αντιστοιχεί σε αριθμό με την ημέρα που άρχισε, και, αν δεν υπάρχει αντίστοιχη, η τελευταία ημέρα του μηνός.

Προθεσμία που έχει προσδιοριστεί σε χρόνια λήγει μόλις περάσει η αντίστοιχη ημερομηνία του τελευταίου χρόνου.

Άρθρο 244

Προθεσμία μισού χρόνου έχει την έννοια προθεσμίας έξι μηνών. Προθεσμία μισού μηνός έχει την έννοια προθεσμίας δεκαπέντε ημερών.

Αν η προθεσμία που έχει προσδιοριστεί αποτελείται από μήνες και ημέρες, πρώτα υπολογίζεται οι μήνες και κατόπιν γίνεται η πρόθεση των ημερών.

Άρθρο 245

Αν η προθεσμία παραταθεί, η νέα αρχίζει αφότου περάσει η πρώτη.

Άρθρο 246

Ως αρχή του μηνός νοείται η πρώτη, ως μέση η δέκατη πέμπτη και ως τέλος η τελευταία ημέρα του.

ΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

Άρθρο 247

Παραγραφή της αξίωσης

Το δικαίωμα να απαιτήσει κάποιος από άλλον μια πράξη ή μια παράλειψη (αξίωση) παραγράφεται.

Άρθρο 248

Οικογενειακές αξιώσεις

Αξίωση από οικογενειακή έννομη σχέση δεν παραγράφεται εφόσον επιδιώκεται να αποκατασταθεί για το μέλλον η κατάσταση που αρμόζει στη σχέση αυτή.

Άρθρο 249

Εικοσαετής παραγραφή

Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, οι αξιώσεις παραγράφονται σε είκοσι χρόνια.

Άρθρο 250

Πενταετής παραγραφή

Σε πέντε χρόνια παραγράφονται οι αξιώσεις: 1. των εμπόρων, των βιομηχάνων και των χειροτεχνών, για εμπορεύματα που χορήγησαν, για την εκτέλεση εργασιών και για την επιμέλεια υποθέσεων άλλων, καθώς και για τις δαπάνες που έκαναν. 2. εκείνων που ασκούν κατ' επάγγελμα τη γεωργία, την κτηνοτροφία, την αλιεία και τη δασοκομία, για την χορήγηση των προϊόντων του επαγγέλματός τους. 3. εκείνων που ασκούν τη μεταφορά γενικά προσώπων ή πραγμάτων, για κόμιστρα και για τα έξοδά τους. 4. των ξενοδόχων, των πανδοχέων και αυτών που χορηγούν κατ' επάγγελμα τροφή, για την παροχή κατοικίας και τροφής καθώς και για κάθε άλλη παροχή για τις δαπάνες που έκαναν. 5. εκείνων που, χωρίς να ανήκουν στα πρόσωπα που αναφέρονται στον αριθμό 1, ασκούν κατ' επάγγελμα την επιμέλεια ξένων υποθέσεων ή την παροχή υπηρεσιών, για τις αμοιβές και για τις δαπάνες τους. 6. των υπηρεσιών και των εργατών για την πληρωμή των μισθών ή άλλων αμοιβών και εξόδων τους. 7. εκείνων που παρέχουν κάθε είδους διδασκαλία, για την αμοιβή και για τις δαπάνες τους. 8. των ιδρυμάτων που προορίζονται για τη διδασκαλία, την ανατροφή, την περίθαλψη ή τη νοσηλεία, για την παροχή διδασκαλίας, περίθαλψης ή νοσηλείας και για τις σχετικές δαπάνες. 9. εκείνων που δέχονται πρόσωπα για περίθαλψη ή για ανατροφή, για τις παροχές και δαπάνες που αναφέρονται στον προηγούμενο αριθμό. 10. των γιατρών και των μαιών, για την αμοιβή και για τις δαπάνες τους. 11. των δικηγόρων, των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, για τις αμοιβές και για τις δαπάνες τους. 12. των προσώπων που διορίζονται από κάποια αρχή και διεξάγουν ορισμένες υποθέσεις, για τις αμοιβές και για τις δαπάνες τους. 13. των διαδίκων, για τις προκαταβολές που έδωσαν στους δικηγόρους τους. 14. των μαρτύρων για τις δαπάνες τους. 15. των τόκων, χρεολύτρων και μερισμάτων. 16. των κάθε είδους μισθωμάτων. 17. των κάθε είδους μισθών, των καθυστερούμενων προσόδων, συντάξεων, διατροφής και κάθε άλλης παροχής που επαναλαμβάνεται περιοδικά. 18. των προσώπων στα οποία παρέχεται εργασία, για τις προκαταβολές τους έναντι των αξιώσεων από την παροχή της.

Άρθρο 251

Έναρξη παραγραφής

Η παραγραφή αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξή της.

Άρθρο 252

Αν για την απαίτηση της παροχής απαιτείται προηγούμενη όχληση, η παραγραφή αρχίζει από τότε που η όχληση είναι δυνατή. Αν εκτός από την όχληση απαιτείται και η παρέλευση της προθεσμίας, η παραγραφή αρχίζει από τότε που ήταν δυνατή η όχληση και πέρασε η προθεσμία.

Άρθρο 253

Η παραγραφή των αξιώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 250 αρχίζει μόλις λήξει το έτος μέσα στο οποίο συμπίπτει η έναρξη της παραγραφής που ορίζεται στα δύο προηγούμενα άρθρα.

Άρθρο 254

Αν πρόκειται για περιοδικές παροχές που οφείλονται αυτοτελώς και δεν εξαρτώνται από κεφάλαιο, η παραγραφή του καθολικού δικαιώματος αρχίζει από το χρονικό σημείο που η πρώτη καθυστερούμενη περιοδική δόση έγινε απαιτητή.

Άρθρο 255

Αναστολή παραγραφής

Η παραγραφή αναστέλλεται για όσο χρόνο ο δικαιούχος εμποδίστηκε από δικαιοστάσιο ή από άλλο λόγο ανώτερης βίας να ασκήσει την αξίωσή του μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου της παραγραφής. Αναστέλλεται επίσης η παραγραφή για όσο χρονικό διάστημα μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου της ο υπόχρεος απέτρεψε με δόλο το δικαιούχο να ασκήσει την αξίωση.

Άρθρο 256

Αναστέλλεται η παραγραφή των αξιώσεων: 1. μεταξύ συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, έστω και αν ύστερα ακυρωθεί. 2. μεταξύ γονέων και τέκνων κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας. 3. μεταξύ επιτρόπων και επιτροπευομένων κατά τη διάρκεια της επιτροπείας. 4. των υπηρετών και των κυρίων κατά τη διάρκεια της υπηρετικής σχέσης, όχι όμως πέρα από δεκαπέντε χρόνια.

Άρθρο 257

Το χρονικό διάστημα της αναστολής δεν υπολογίζεται στο χρόνο της παραγραφής.

Όταν πάψει η αναστολή, η παραγραφή συνεχίζεται, σε καμιά όμως περίπτωση δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες.

Άρθρο 258

Παραγραφή κατά ανικώνων

Η παραγραφή τρέχει και σε βάρος προσώπων που είναι ανίκανα ή έχουν περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία.

Αν τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν επίτροπο ή δικαστικό συμπαραστάτη, η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες αφότου έγιναν απεριορίστως ικανά ή απέκτησαν επίτροπο ή δικαστικό συμπαραστάτη. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται εφόσον ο ανίκανος ή ο περιορισμένα ικανός έχει την ικανότητα να παραστεί στο δικαστήριο.

[Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του ν 2447/96.]

Άρθρο 259

Η παραγραφή αξίωσης που ανήκει σε κληρονομία ή απευθύνεται κατά κληρονομίας δεν συμπληρώνεται πριν από την πάροδο εξαμήνου αφότου ο κληρονόμος απέκτησε την κληρονομία ή αφότου η αξίωση μπορεί να ασκηθεί από κηδεμόνα ή κατά κηδεμόνα κληρονομίας.

Άρθρο 260

Διακοπή. Αναγνώριση

Η παραγραφή διακόπτεται όταν ο υπόχρεος αναγνωρίσει την αξίωση με οποιοδήποτε τρόπο.

Άρθρο 261

Έγερση αγωγής

Την παραγραφή διακόπτει η έγερση της αγωγής. Η παραγραφή που διακόπηκε με τον τρόπο αυτό αρχίζει και πάλι από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου.

Άρθρο 262

Στις περιπτώσεις που για να εγερθεί η αγωγή απαιτείται προπαρασκευαστική διαδικασία, η διακοπή της παραγραφής θεωρείται ότι έγινε αφότου άρχισε η προπαρασκευαστική διαδικασία, αν η αγωγή εγερθεί μέσα σε τρεις μήνες από τότε που περατώθηκε ή μέσα στην προθεσμία που τάσσει ο νόμος.

Άρθρο 263

Κάθε παραγραφή που διακόπηκε με την έγερση της αγωγής θεωρείται σαν να μη διακόπηκε, αν ο ενάγων παραιτηθεί από την αγωγή ή η αγωγή απορριφθεί τελεσίδικα για λόγους μη ουσιαστικούς.

Αν ο δικαιούχος εγείρει και πάλι την αγωγή μέσα σε έξι μήνες, η παραγραφή θεωρείται ότι έχει διακοπεί με την προηγούμενη αγωγή.

Άρθρο 264

Άλλοι τρόποι διακοπής

Την παραγραφή διακόπτουν επίσης: 1. η επίδοση επιταγής πληρωμής κάτω από εκτελεστό δικαιογράφο. 2. η αναγγελία για επαλήθευση σε πτώχευση. 3. η αναγγελία για κατάταξη σε πλειστηριασμό. 4. η υποβολή ένστασης συμψηφισμού της αξίωσης.

Άρθρο 265

Αν ο δικαιούχος παραιτήθηκε από την επιταγή πληρωμής ή από την αναγγελία, η παραγραφή θεωρείται σαν να μην διακόπηκε.

Άρθρο 266

Η παραγραφή που διακόπηκε με αναγγελία σε πτώχευση αρχίζει και πάλι αφότου η πτώχευση περατώθηκε ή, αν επακολούθησαν αντιρρήσεις κατά της απαίτησης, από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου.

Άρθρο 267

Η παραγραφή που διακόπηκε με ένσταση συμψηφισμού της αξίωσης αρχίζει και πάλι από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου στη δίκη όπου είχε υποβληθεί η ένσταση.

Άρθρο 268

Απόφαση ή εκτελεστό δικαιοέγγραφο για την αξίωση

Κάθε αξίωση που βεβαιώθηκε με τελεσίδικη απόφαση ή με δημόσιο έγγραφο εκτελεστό παραγράφεται μετά είκοσι χρόνια και αν ακόμη η αξίωση καθαυτή υπαγόταν σε συντομότερη παραγραφή. Αξιώσεις όμως παροχών που επαναλαμβάνονται περιοδικά και που βεβαιώθηκαν με τελεσίδικη απόφαση ή με δημόσιο έγγραφο εκτελεστό, ληξιπρόθεσμες στο μέλλον, υπάγονται στη συντομότερη παραγραφή.

Άρθρο 269

Υποβολή διαφοράς σε διαιτητές κλπ.

Την παραγραφή διακόπτει η υποβολή σε διαιτησία ή σε διοικητική αρχή ή σε διοικητικό δικαστήριο ή σε άλλο ειδικό δικαστήριο της διαφοράς που αναφέρεται στην αξίωση. Οι διατάξεις των άρθρων 261 έως 263, 267 έως 268 εφαρμόζονται αναλόγως.

Αν για να υποβληθεί η διαφορά σε διαιτησία απαιτείται να διοριστούν διαιτητές ή να τηρηθούν ορισμένες διατυπώσεις ή προϋποθέσεις, η παραγραφή διακόπτεται μόλις ο δικαιούχος έκανε ό,τι τον αφορούσε για να λυθεί η διαφορά.

Άρθρο 270

Αποτελέσματα διακοπής

Αν η παραγραφή διακόπηκε, ο χρόνος που πέρασε έως τότε δεν υπολογίζεται και αφότου περατώθηκε η διακοπή αρχίζει νέα παραγραφή.

Στις περιπτώσεις του άρθρου 250 η νέα παραγραφή αρχίζει μόλις λήξει το έτος μέσα στο οποίο περατώθηκε η διακοπή.

Άρθρο 271

Παραγραφή εμπράγματων αξιώσεων

Αν πρόκειται για παραγραφή εμπράγματων αξιώσεων, ο ειδικός ή ο καθολικός διάδικος έχει το δικαίωμα να προσμετρήσει και το χρονικό διάστημα που οι δικαιοπάροχοί του βρίσκονταν στη νομή του πράγματος.

Άρθρο 272

Ενέργεια της συμπλήρωσης της παραγραφής

Όταν συμπληρωθεί η παραγραφή, ο υπόχρεος έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παροχή.

Ό,τι καταβλήθηκε χωρίς γνώση της παραγραφής δεν αναζητείται. Έγγραφο συμβατική αναγνώριση αξίωσης που έχει παραγραφεί, καθώς και η παροχή ασφάλειας, είναι έγκυρες αν έγιναν χωρίς γνώση της παραγραφής.

Άρθρο 273

Παραγραφή ενστάσεων

Οι ενστάσεις, εφόσον ο νόμος ορίζει διαφορετικά, δεν παραγράφονται.

Άρθρο 274

Παραγραφή παρεπόμενων αξιώσεων

Όταν παραγραφεί η κύρια αξίωση, συμπαραγράφονται και οι παρεπόμενες από αυτήν αξιώσεις, και αν ακόμη δεν συμπληρώθηκε η παραγραφή που ισχύει γι' αυτές.

Άρθρο 275

Δικαιοπραξία που μεταβάλλει τους όρους της παραγραφής

Δικαιοπραξία που αποκλείει την παραγραφή ή καθορίζει χρόνο συντομότερο ή μακρότερο από το νόμιμο ή που γενικά κάνει τους όρους της παραγραφής βαρύτερους ή ελαφρύτερους είναι άκυρη.

Άρθρο 276

Παραίτηση από την παραγραφή

Παραίτηση από την παραγραφή μετά τη συμπλήρωσή της είναι έγκυρη.

Άρθρο 277

Πρόταση παραγραφής

Το δικαστήριο δεν λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπόψη την παραγραφή που δεν έχει προταθεί.

Άρθρο 278

Ο δανειστής ή όποιος άλλος έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να προτείνει την παραγραφή και αν ακόμη δεν την προτείνει ή παραιτείται από αυτήν ο οφειλέτης.

Άρθρο 279

Αποσβεστική προθεσμία

Στις περιπτώσεις που ο νόμος ή τα μέρη τάσσουν προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί το δικαίωμα (αποσβεστική προθεσμία) εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την παραγραφή.

Άρθρο 280

Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως αποσβεστική προθεσμία που τάσσει ο νόμος. η παραίτηση από αυτήν είναι άκυρη.

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΑΥΤΟΔΙΚΙΑ, ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΓΚΗΣ

Άρθρο 281

Κατάχρηση δικαιώματος

Η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος.

Άρθρο 282

Αυτοδικία

Η ικανοποίηση της αξίωσης από το δικαιούχο αυτοδύναμα και χωρίς τη βοήθεια της αρχής (αυτοδικία) επιτρέπεται μόνο όταν η βοήθεια της αρχής δεν μπορεί να φτάσει έγκαιρα και υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή να μαιωθει ή να δυσκολευτεί σημαντικά η πραγμάτωση της αξίωσης.

Άρθρο 283

Όποιος αυτοδικεί χωρίς να υπάρχουν οι προϋποθέσεις του νόμου ή υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την ανατροπή του κινδύνου, έχει υποχρέωση αποζημίωσης. Την ίδια υποχρέωση έχει και αν νόμιζε από πλάνη ότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις του νόμου.

Άρθρο 284

Αμυνα

Δεν αποτελεί παράνομη πράξη η υπεράσπιση που επιβάλλεται σε κάποιον για να αποτρέψει παρούσα και άδικη επίθεση εναντίον του ίδιου ή τρίτου.

Άρθρο 285

Κατάσταση ανάγκης

Δεν αποτελεί παράνομη πράξη η καταστροφή ξένου πράγματος εφόσον είναι αναγκαία για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος που απειλεί δυσανάλογα μεγαλύτερη ζημία αυτού που επιχειρεί την καταστροφή ή άλλου.

Άρθρο 286

Εκείνος που επιχειρήσε σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο την καταστροφή ευθύνεται σε αποζημίωση αν είχε προκαλέσει υπαίτια τον κίνδυνο. σε κάθε άλλη περίπτωση μπορεί κατά τις περιστάσεις να καταδικαστεί σε εύλογη αποζημίωση. Μετά την καταβολή έχει εναντίον εκείνου που ωφελήθηκε από την πράξη του αναγωγή, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη διοίκηση αλλοτρίων.

Παναγιώτης Παπαδουλάκης, δικηγόρος στο Εφετείο Κρήτης